

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto..... \$6.00
Za pol leta..... 3.00
Za New York celo leto.... 7.00
Za inosejstvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 214. — ŠTEV. 214.

NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 11, 1920. — SOBOTA, 11. SEPTEMBRA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

SPRAYA MED DELAVCI IN DELODAJALCI.

NOBENA IZMED PRIZADETNIH STRANK NOČE GNATI SEDANJIH ZMED DO VIŠKA. — POPUST NA OBEH STRANEH. — POGAJANJA SE BODO NA ZADOVOLJIV NAČIN KONČALA.

Rim, Italija, 10. septembra. — V tukajšnjih političnih krogih so mnenja, da je v najkrajšem času pričakovati uravnave med italijanskimi metalurgičnimi delavci, ki so vzeli v svoje lastne roke nad štiri sto tona ter njih delodajalci. Namigava se, da se bo Italijanski ministrski predsednik Giolitti napotil v soboto na posvetovanje s francoskim ministrskim predsednikom Millerandom v Aix-les-Bains, česar gotovo ne bo mogel storiti, dokler se ne izčisti položaj.

"Tribuna" zagotavlja v posebni izdaji, da obetajo poteči zopet uvedena pogajanja z delavci na zadovoljiv način in da bo prišlo do uravnave še jutri, kljub velikanskim težkočam, ki se temu stavijo na pot. Konflikt se je razvil iz nazorov italijanskega proletarijata, ki segajo nazaj do leta 1848 in soglasno s katerimi zagotavljajo ekstremisti, da je potrebno, da delavci prevzamejo vsa produkcijska sredstva ter jih upravljajo. Čeprav priznavajo vsi delavci resnico tega principa in čeprav so se v preteklosti pripravili med seboj le glede sredstev, kako doseči ta cilj, so vendar skušali številni doseči to z reformami in iz tega je nastala reformistična socialistična stranka. Drugi so zopet zagovarjali revolucionarno postopanje ter odklanjali vsako sodelovanje z meščansko vlado. To je bilo krilo nespravljivih socialistov.

Ko je postala disciplina v stranki močnejša, so se delavci vedno bolj obračali proti zadnje imenovanemu krilu, kojega taktiko so smatrali za boljše. Višek je bil dosežen sedaj z nasilji s pomočjo katerih so se delavci polastili tvornice in naprav. Vprašanje je le še, če se bo burjaznija udata v to, kar bo dovedlo do počasnega socializiranja vseh produkcijskih sredstev ali če se bo upirala proti temu, kar bo dovedlo do nadaljnjih revolucionarnih korakov od strani delavstva.

Splošni ton časopisja in javnega mnjenja pa kaže, da ne bo mogoče najti srednjega pota s tem, da bodo popustili deloma delodajalci, deloma pa delavci.

ZDRAVSTVENO STANJE ŽUPANA MacSWINEY-A.

Telo župana iz Corka, MacSwiney-a, postaja vedno bolj neobčutljivo. Pritožuje se nad glavobolom.

London, Anglija, 10. septembra. Zgodaj danes zjutraj se je poročilo, da je župan MacSwiney iz Corka zelo oslabil in da se pojavljajo napadi mrlice. Neobčutljivost telesa ter vročavice, ima tudi občutne bolečine. Telo postaja vedno bolj brezžutno. Obe njegovi roki sta sedaj hlaščirani. Še vedno je pri zavesti.

V buletinu, katerega je izdala Lige ob sedmih zjutraj, se glasi: — Lord župan MacSwiney je zelo slab. Pritožuje se radi glavobola ter vročavice. Ima tudi občutne bolečine. Telo postaja vedno bolj brezžutno. Obe njegovi roki sta sedaj hlaščirani. Še vedno je pri zavesti.

Mary MacSwiney, sestra župana, je dospela v dvorano v Portsmouth, kjer je zboroval kongres strokovnih unij ter naprosila, če sme imeti nagovor v prilog svojega brata.

Predsednik je to prošnjo sporočil kongresu, a pripomnil, da bi bilo vspricho duševnih in telesnih naporov, skozi katere je šla v zadnjem času, naravnost nedopustno, da bi se ji dovolilo govoriti. Mesto tega je predlagal, da se pošlje nadaljnjo brzojavko ministrskemu predsedniku Lloyd George-u ter zahteva v njej oproščenje župana. Obiljubil je, da bo parlamentarna komisija razmišljala o celi zadevi. Kongres je soglasno odobril predlog predsednika.

Dublin, Irsko, 10. septembra. — Cela služba poštinih železnic v Dublinu bo prekinjena za dve uri, da se bo omogočilo uslužbenecem vdeležiti se maše za župana MacSwiney-a iz Corka.

Cork, Irsko, 10. septembra. — Vspricho trdnega stališča angleške vlade je pričelo krožiti tukaj poročilo, da bo v zadnjem trenutku prišla intervencija od strani "pred-

LETINA V AMERIKI IZVESTNA.

Washington, D. C., 9. septembra. — Soglasno s statističnimi podatki poljedelskega departmanta, ki so bili objavljeni danes, je pričakovati v Združenih državah največji pridelek koruze kar jih je bilo še kdaj zaznamovati v zgodovini te dežele. Kot je obstajal položaj dne 1. septembra se bo pridelalo na tri tisoč milijonov bušjev koruze, torej est milijonov bušjev več kot pa leta 1912, ki je bilo rekordno leto v tem oziru. Če ne bo pritisnil mrz, bo pridelek celo večji, kajti poljedelski departmant ni vzel pri zgoraj omenjenem proračunu vpoštev koruzo, ki po zna dozor.

Cela letina bo vsled izvanredno dobrih vremenskih pogojev kaj dobro izpadla. Poljedelski urad je dobil sporočila, soglasno s katerimi se bo pridelalo v tekočem letu: 770.000.000 bušjev pšenice, med temi 237.000.000 ozimne, 3.131.000.000 bušjev koruze, 1.554.000.000 funtov tobaka, to je 84 odstotkov normalnega pridelka.

sednika irske republike, dr. Valere.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po osemju, ki je casedeno po italijanski armadi.

Včeraj smo računali za pošiljate italijanskih lir po sledečih cenah:

50 lir \$ 2.80

100 lir \$ 5.20

300 lir \$15.00

500 lir \$25.00

1000 lir \$48.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vna prej.

Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dospo v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrdba Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Sestri in brat župana MacSwiney-a, ki umira lakote v brixtonskem zaporu.

RAZNE NOVOSTI IZ POLITIČNIH TABOROV

Senator Harding se bo napotil v New York. — Cox hoče pridobiti Irce na svojo stran.

Marion, Ohio, 10. septembra. — Potovanje Hardinga v Minnesoto, s katerega se je vrnil včeraj v spremstvu generala Pershinga, je imelo za posledico vsaj dva važna uspeha. V prvi vrsti se je pokazalo, da je severozapad, o katerem so bili demokratje prepričani, da je na njih strani, zelo naklonjen republikanskemu predsedniškemu kandidatu. V drugi vrsti pa se je senator Harding prepričal o tem, da stori dobro, da se več pokaže v javnosti in vsled tega je sklenil govoriti vsaj v desetih največjih mestih. V New Yorku bo imel senator Harding najbrže dne 23. oktobra govor in sicer v Madison Square Garden, če bo onega dne dvorana prosta. Nadaljnja mesta obsegajo za enkrat Baltimore, Philadelphia, Boston, St. Louis, Indianapolis, Omaha in tako dalje.

Butte, Montana, 10. septembra. — Governor Cox je dal veraj zvečer takaj definitivno obljubo, da bo izročil vprašanje Irske neodvisnosti Ligi narodov v slučaju, da bo prišel v Belo hišo. Izjavil je, da bo storil to na temelju člena 11. ustave Lige narodov, ki je kot ustvarjena za take zadeve.

Cox je nadalje izjavil, da bo pustil kazenski zasledovati uradnike republikanskega narodnega komiteja, kojih izjave nasprotujejo njegovim dokazom pred senatnim podkomitejem, ki preiskuje kampanjske sklade strank.

Chicago, Ill., 10. septembra. — So je včeraj senator Kenyon, predsednik senatnega podkomiteja, ki preiskuje zadevo kampanjskih skladov, vprašal Henry Blaira, pomočnika republikanskega zakladničara Uphama, kaj misli o obdolžbah governorja Cox, ki je trdil, da hočejo republikanci kupiti predsedništvo, je slednji odgovoril:

— Jaz smatram take obdolžitve za največje žaljenje mislečih Amerikancev in naj so republikanci ali demokratje.

EMA GOLDMANN DE LA NA RUSKEM.

Tako Ema Goldmann, Berkman in ostali so zaposleni pri grajenju železnice.

Washington, D. C., 10. sept. — Prizvani departament je dobil sporočila, soglasno s katerimi so Ema Goldmann, Berkman ter ostali iz Amerike deportirani boljševiki zaposleni s poravljanjem železnice. Sporočilo na departament pravi, da so iz Amerike izgnane osebe dobile ob svojem prihodu v Rusijo od oblasti obvestilo, da se bo z njimi drugače postopalo kot z drugimi ljudmi. Upisalo se jih je v sezname kot delavce ter pridelilo železničarjem. Nekateri, ki niso hoteli delati, so bili aretirani, dočim so drugi pobegnili ter žive sedaj pod napačnimi imeni. (Prejšnja poročila so izjavljala, da sta bila Berkman in Goldmann sprejeta z godbo in da sta dobila dobra mesta v vladi.)

V nekem poročilu, ki je prišlo iz Baltika, se glasi, da je sovjetska vlada odredila odredbe proti vladam, ki so sovražne sovjetski vladi. Procesi proti madžarskim boljševikom na Dunaju, so imeli za posledico, da so oblasti prijele deset avstrijskih častnikov, katere drže kot talce. Tisoč avstrijskih častnikov se je baje spravilo v neko tamorišče. Ta poročila so vzbudila pri ameriški vladi strah za

Blair je izjavil, da potrebuje republikanski narodni komitej nekaj nad tri milijone dolarjev in nič več. Vse drugo je prazno natelevanje.

Chicago, Ill., 10. septembra. — Republikanski narodni komitej je obelodanil včeraj izjavo, v kateri se glasi, da je cela družina Teodorja Roosevelta za Hardinga. Tako kapitan Archie Roosevelt kot hči pokojnega predsednika in njegova sestra so aktivno vdeleženi pri kampanji za Hardinga.

Na koncu pravi izjava: — Kdo ima večjo pravico govoriti za Roosevelta v tej kampanji — njegov sin, njegova žena in njegova sestra — ali pa so rodnik v petem kolenu, Franklin D. Roosevelt?

NEMIRI V TRSTU SE PONAVALJAO.

Strojne puške namerjene na mrtvaški sprevod. — Dva policista mrtva, več civilistov ranjenih.

Trst, 9. septembra. — Spopadi, ki so se vršili med socialisti in nacionalisti, so se ponovili. Pri teh novih nemirih sta bila dva mrtva in več ranjenih.

Kljub temu, da je bilo po cestah vsepolno yopastva, je trajalo streljanje pozno v noč. Mrtveca sta bila dva policista. Spopad se je izvršil po pogrebu nekega usmrčenega socialnega demokrata.

Pogreba se je vdeležilo veliko socialističnih organizacij. Malo pred kopališčem sta padla v množico dva strela. Ljudje so se silno razburili. Vojaštvo je moralo nameriti strojne puške v mrtvaški sprevod.

Štirinajst civilistov je bila ranjenih. Trst, 9. septembra. — V protest, ker so nacionalisti napadli pogrebni sprevod, so socialisti proglasili generalni štrajk za celo Julijsko Benečijo. Štrajk bo trajal 24 ur.

POLJAKI ZOPET ZMAGUJEJO

Varšava, Poljska, 10. septembra. — Poljske armade so vpriporile včeraj na severo-istočni fronti uspešne napade na boljševške sile. Ujele so nekako 3000 mož ter zaplenili štiri togeve.

Ameriške častnike, ki se še nahajajo v Rusiji. Vse pomožne družbe, ki delujejo v Rusiji, so dobile vsled teg navodila, naj gledajo na to, da se ne bo Amerikancem nič pripetilo.

PARNIK "BELVEDERE"

ki je bil določen, da bo odplul 21. septembra, odpluje že 18. septembra.

Kdor želi potovati s tem parnikom, naj se takoj prijavi ter naj potem uredi svoj odhod tako, da je pri nas v sredo, 15. septembra. Frank Sakser.

NOVA STAVKA V OKRAJIH TRDEGA PREMOMA.

WILSONOVA ODLOČITEV JE IZZVALA VELIKO OGORČENJE. DELAVSKI VODITELJI PRAVIJO, DA NI BILO ŠE NIKDAR TAKO VROČEGA BOJA ZA PLAČO KOT BO V TEM SLUČAJU. STALIŠČE PREDSEDNIKA WILSONA.

Scranton, Pa., 10. septembra. — Kakorhitro se je izvedelo, da predsednik Wilson noče otvoriti nove debate glede zvišanja plač premogarjem, zaposlenih v rovih trdega premoga, so izjavili delavski voditelji, da bodo tekem treh dni vsi premogarji v tem okraju na "počitnicah".

Enoch Wilimas, voditelj vstahev v scrantonskem okraju, prerokuje, da ni bilo v deželi še nikdar tako vročega boja za zvišanje plač kot bo v tem slučaju.

Williams je rekel med drugim sledeče:

— Ljudje so le vsled tega ostali dosedaj pri delu, ker so bili trdno prepričani, da se bo predsednik Wilson zopet bavil s tem predmetom ter dovolil v antracitnih okrajih iste plače kot jih imajo delavci v okrajih mehkega premoga.

Premogar, ki ostane še naprej pri delu, se izneveri samemu sebi, svoji uniji in svoji družini.

Prepričan sem, da bo jutri ali pa najkasneje v ponedeljek počivala vsa industrija v scrantonskem okraju.

AMERIKANEC REŠIL FRANCOSKO DEKLICO.

Brooklynčan rešil v gledališču Agnes Scurat, ki je bila proglašena za najlepšo francosko deklino.

Pariz, Francija, 10. septembra. Agnes Scurat, znana kot najlepša deklina v Franciji, se mora zahvaliti za svoje življenje nagli prevdarnosti ter moči rokam James Sweeney-a, prejšnjega ameriškega mornarja, ki stanuje na Dean St. v Brooklynu.

Sweeney je prišel v Pariz kot delegat ekspedicije Knights of Columbus. Šel je s številnimi svojimi tovariši v Folies Bergere, znan muzikalni zavod. V Scurat aktu se je konšara, v kateri se je slavna lepota vsaki dan gugala nad balkonom, naenkrat odtrgala ter padla na balkon.

Sweeney se je iztegnil iz svojega sedeha v prvi vrsti ter ujel kosaro z obema rokama. Ponesel je igralno, ki je omedlela, v garde-robo, kjer je gledališki zdravnik hitro pomiril njene živce.

Navzoče občinstvo je burno pozdravilo Amerikanca, ko je zopet sedel na svoj stol. Scurat je nastopila v tem gledališču od one časa naprej, ko je bila kronana kot kraljica francoskih lepotic na tekmi, ki se je vršila.

James Sweeney je star 73 let ter je več kot 30 let aktivno deloval pri Knights of Columbus. Doma je iz Brooklyna ter načelnik je Sweeney Manufacturing Company. Postal je zelo bogat z izdelovanjem predmetov iz nikla.

Njegov sin Frank je izjavil, da je odpotoval avgusta meseca v Francijo obenem z drugimi delegati Knights of Columbus. Delegati se bodo vrili dne 14. septembra, a Sweeney bo odšel na štiri-

ZDRAVNIK NE SME SAMEMU SEBI PREDPISATI ŽGANJA.

Washington, D. C., 9. sept. — Soglasno z novo odredbo urada za potranje davke je zdravnikom prepovedano za same sebe predpisati žganje tudi za slučaj, da so v resnici bolni in da potrebujejo egujena okrepčila. Tozadevna navodila so bila danes razposlana prohibicijskim ravnateljem.

Lekarnarjem se je dalo navodila, da ne smejo izvršiti tozadevnih receptov. Kadar potrebuje kak zdravnik okrepčila za želodec, se mora najprvo podati k kakemu svojemu tovarišu, da dobi od njega potrebni recept.

Svojemu tovarišu v poklien pa lahko izkaže svojo hvaležnost s tem, da mu istotako izpolni recept za žganje. Ker pa ima zdravnik pravico imeti šest kvartov žganja na leto v svojem uradu za slučajno nujno potrebo, lahko dobi njegov potrebni tovariš takoj na mestu požirek zaželjene kapljice.

FRANCOSKO POSOJILLO, — VE LIK USPEH.

Da je občinstvo, ki nalaga svoj denar, dobilo svoje živce nazaj, je bilo razvidno včeraj, ko je velik bančni sindikat, kateremu načelnije tvrdka Morgan, objavil, da je bilo prodarih v teku ene ure za \$100.000.000 francoskih državnih obveznic.

rajdstnevno potovanje skozi Anglijo.

James Sweeney je bil rojen v Ontario, Kanada, a je živel v Brooklynu zadnjih 35 let.

Razventega, da je načelnik od njega vstanovljene tvrdke, je tudi zaupnik Prudential Bank v Williamsburgu.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listko.

Sedaj živimo v času negotovosti in sloraba, vsak aknla postati nitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane spreke starim izkušnim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim ceizkuženim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljate se sadnji čas po novi sveni in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljate jugoslovanških kron po sledečih cenah:

300 kron \$ 3.45

400 kron 4.60

500 kron 5.75

1000 kron 10.80

5000 kron 53.50

10000 kron 106.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vna prej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospo v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrdba Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

PARNIK "REGINA"

odpluje dne 8. oktobra. Vožnja do Trsta vstavi vojni davke, stane samo \$93.50. Kdor želi potovati s tem parnikom, naj nam takoj piše za pošiljate. Tvrdba Frank Sakser.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation) **LOUIS BENEDIK, Treasurer**

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvenredno in praznikov.

En celo leto vsake list na Ameriko	En New York za celo leto	\$7.00
In Canada	En pol leta	\$3.50
Za pol leta	En inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	En pol leta	\$3.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$6.00

Advertisement in agreement

Dopis brez polpisa in osebnosti se ne prišteva. Denar naj se blagovoli poljiti po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prošimo, da se nam tudi prepiše bivališče naznaniti, da bismo najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2575

Nasha poljska politika.

Znani socijalist John Spargo piše:

Kot star prijatelj stvari poljske neodvisnosti ter istotako prijatelj ruske demokracije ne soglašam s številnimi časnikarskimi komentarji glede akcije državnega tajnika Colbyja z ozirom na Poljsko, o kateri se trdi, da ni bila okusna, moralna ali pametna. Osebnost sem mnenja, da so Združene države s tem, da so svetovale Poljski, naj se drži svojih narodopisnih meja, določenih v versailski pogodbi, še enkrat pokazale svoje modro prijateljstvo tako napram Poljski kot napram Rusiji.

Jaz pravim, da so "svetovale", ne pa "svarile", kajti nobena svarila ni bilo v dipilomatnem smislu, temveč le prijateljski svet, katerega si je Poljska sama želela. Združene države so pri svojem definiranju stališča z ozirom na rusko-poljski položaj dale iz razra svojem polnemu prijateljstvu tako do Poljske kot do Rusije. Izjavile so, da so v stanu nuditi moralno pomoč in toliko materialno pomoč kot je v njih moči pod pogojem, da si zagotove Poljski neodvisnost in suverenost v notranjosti narodopisnih meja, katere je Poljska sama sprejela kot pravilne. Na temelju te izjave je izdala Poljska nove pozive na naslov Združenih držav in ti pozivi so padli v isti čas, ko se je Poljska v vojaškem oziru opomogla ter pričela s proti-ofenzivo.

Vspričo teh akcij so imele Združene države pravico namigniti Poljski, da bi bilo tako nespametno in nevarno, če bi se uspešno vojaške defenzive razvila v ofenzivno gibanje proti Rusiji in da bi v takem slučaju vladu Združenih držav ne mogla nuditi Poljski podpore kot jo prosi.

Kaj pa je bistvo tega problema? Nevarnost, da bo padla Poljska pod kontrolo sil, ki vladajo in uničujejo sedaj Rusijo; da bo uveljavljen "rdeči most" med sovjetsko Rusijo in Evropo. Nikako prazno bahanje ni bilo, ko je Kamenov izjavil, da bodo komunisti iz Varšave pričeli svoj zmagovalni pohod proti zapadu. Nobeno prazno bahanje ni bilo, ko je Radek izjavil, da moreta Litvinska in Čehoslovaška obstajati kot separatni državi le v sinčaju, da postaneta sovjetski republiki, v soglasju z nameni in cilji Tretje internacionale. Imenovalo se je celo predsednika litvinske in čehoslovaške sovjetske republike.

Tukaj v Ameriki nismo še prišli do polnega spoznanja, kako blizu so prišli boljševiki do tega, da napravijo iz Poljske "rdeči most".

Ker je problem tak, kaj je treba storiti, da se prepreči dosežnje in izvršenje boljševskega ideala? To je vprašanje, ki je neposredne in osnovne važnosti.

V odgovor na to vprašanje si drzmem predlagati: — Prvič, da se z vsemi možnimi sredstvi prepreči razširjenje boljševizma v Poljski sami. Drugič, da se oslabi režim Lenina in Trockija s tem, da se odloči od njega toliko elementov ruskega prebivalstva kot mogoče in da se očaji proti-boljševske sile v Rusiji. Tretjič, da se prepreči razvoj boljševskega razpoloženja drugod, predvsem na Litvinskem in Čehoslovaškem.

V zvezi s prvimi tremi točkami tega programa obrambe civilizacije pred boljševizmom sem mnenja, da sega politika. Združenih držav napram Poljski prav do srca tega zla. Soglasno z informacijami, katere sem dobil, je solidarnost poljskih socijalistov z ostalim narodom, radi katere so bili izpostavljeni blatenju ameriške sovjalistične stranke, pogoj, ki se tiče izključnega gibanja za obrambo poljske neodvisnosti v notranjosti dogovorjenih meja. Dazynski, katerega dobro poznam, je izjavil, da ne bo poljska sovjalistična stranka podpirala nobene agresivne vojaške akcije preko teh meja, ker smatra ozemlje na drugi strani za rusko ozemlje. Tako je izjavil ta sijajni poljski socijalist angleški neodvisni delavski stranki. Če bi Poljska dovolila, da bi se njena obramba razvila v invazijo ruskega ozemlja, bi to ne pomenjalo nič drugega kot da bi se poljski socijalisti obrnili od narodne stvari. Ali bi mogla Lenin in Trocki želeli kaj boljšega? Ali bi ne pomenjalo to dejanski ustanovljenja "rdečega mostu"?

V zvezi s tem mi dovolite obrniti pozornost na dejstvo, da je bilo zadnje spomlad ko je Poljska vpriporila svoj vpad v rusko ozemlje, poljsko socijalistično gibanje zelo razdvojen glede tega predmeta in da so nasprotniki zavojevalne vojne na Poljskem pokazali smisel solidarnosti z ruskimi boljševiki. Celo sedaj, vspricho razmer kot obstajajo na Poljskem, je najti tam močne komunistične elemente in kot sem izvedel, obstaja tam še vedno komunistični komitej, kojega naloga je zbrati vse sile v slučaju, da bo treba priti na pomoč boljševiki Rusiji. Nobenega dvoma ne more biti o tem, da se bo boljševsko gibanje razširilo po celi Poljski v slučaju, da bo zmaga imperialistično-militaristična stranka na Poljskem, nakar bi se vojna proti invaziji Poljske izpremenila v osvojevalno vojno. Ali mislite, da je bilo za vladu Združenih držav nepošteno svariti pred nepremišljenimi koraki Poljske, ki bi imeli za posledico ogroženje cele zapadne civilizacije? Jaz nasprotno trdim, da je storila naša vlada veliko uslugo ne le Poljski, temveč tudi celemu civiliziranemu svetu s tem, da je dala tozadevni nasvet Poljski.

Treba pa je posvetiti pozornost nadaljnjemu delu programa, namreč oslabljenju moči boljševikov, to je oslabljenju režima Lenina in Trockija. Tudi v tem pogledu se mi dozdeva, da se giba državni tajnik na varnih in gotovih tleh. Povsem jasno je namreč, da je ni bilo stvari, ki bi bolj okrepila boljševsko vladu v Rusiji kot je bila nepremišljena in bedasta invazija ruskega ozemlja. Narodnostno razpoloženje Rusije, ljubezen do rojstne zemlje, vse to je napotilo evet ruske mladosti, da se je vdeležil boja proti Poljskom celo pod tako sovraženim režimom kot je boljševski. V interesu boja boja proti zunanjemu sovražniku se je pozabilo na vse notranje spore in razlike v mnenju. To se sedaj splošno priznava po celim svetu.

Odločiti ne-boljševske in demokratične elemente od njih začasnega in prisilnega zveze s sovražnimi boljševiki, to mora biti cilj vseh

državnikov, ki hočejo v resnici pomagati Rusiji. To pa je mogoče doseči le s tem, da se v ruskem narodu utrudi misel, da zavestniške sile nikakor ne boje pomagati Poljskom pri njih imperialističnih načrtih. Politika ameriškega državnega tajnika v tem oziru je vse hvaljevredna ter bo tudi dosegla svoj cilj, kljub nasprotnim izjavam ameriških kapitalističnih listov.

Treba pa je vzeti v poštev še tretjo točko obrazloženega programa. Povsem umevno je, da bi boljševizem na Litvinskem a Čehoslovaškem ogrožal zapadno Evropo. Nesreča je hotela, da je Litvinska skoro že preveč prepojena z boljševskimi idejami, dočim je na Čehoslovaškem opaziti vedno naraščanje boljševskega razpoloženja. V obeh slučajih je glavni vzrok naraščanja tega razpoloženja dejstvo, da se vsi manjši narodi boje imperijalizma veseleli (kar je tudi resnica, posebno v slučaju merdarije, v družbi s strahom, da bo ruska revolucija uničena in strda od zapadnega imperijalizma.)

Kot sem izvedel, prevladuje iste razpoloženje v francoskih in angleških delavskih krogih.

Nobene večje nesreče si človek ne more misliti kot bi bila ta, da bi se navduševalo Poljske v vojni proti Rusiji v domnevanju, da bo mogoče uničiti vojaške sile boljševizma. Eden prvih sadov take politike bi bil, da bi izbruhnila na Poljskem boljševska ustaja, s pomočjo katere bi se organiziralo obe deželi na isti podlagi.

Odprta je le še ena druga pot, namreč ona demokratičnega razvoja, kot ga je namignil državni tajnik Colby v svoji poslanici na naslov Poljske. Celi narodi in še popolnoma formuliran, a je boljši in mnogo več obetajoč kot vse izjave vseh državnikov, kar smo jih čuli v zadnjem času z ozirom na ta predmet.

Dva profila v množici.

Francoska vojna črtica. — Edmond Harancourt.

Pred vojno je bila madama Robertin velika potovalka. Bila je udova ter skušala najti razvedrila v svoji melanholičnosti. Vprizirala je potovanja po celi Evropi. Imela je svoja priljubljena mesta v Italiji, Nemčiji in Holandskem in v vsakem tem mestu je ustanovila gotove trajne odnose. Izza pričetka vojne pa ni zapustila Pariza. Panika v septembru leta 1914 je vzbudila njenega bojevitiga duha in tako je ostala. Iz mesta je ni spravilo niti obstrlejanje leta 1918. Bila je ponosna na svoj pogum in svojo vstrajnost. Vsako jutro je šla v neko bolnico ter obiskovala ranjence.

— Vsakdo je dolžan storiti nekaj za svojo deželo, — je rekla. — Storit moramo, kar moremo. Na Veliki petek leta 1918 je šla mimo svoje cerkve, ko je izstrele iz velike Berthe udaril v cerkev ter ubil v njej 75 ljudi. Takoj se je zbrala velika ljudska množica. Velike gruče nasproti cerkvenih vrat. Madama Robertin se je obotavljala za trenutki, a končno je bila njena radovednost vendar zabujena. Vsi tedaj se je približala. Ravno pred njo je neki visoki duhovnik zapiral pogled.

Madama Robertin se izprva ni brigala za ta dva hrbita, razven da je primerjala obseg obeh. Kmalu pa se mi bo posrečilo aretirati oba na mestu, kjer živita, bo mogoče policija našla dokaze njih krivde. Dvojica je odšla z pozorišča počasi. Udova jima je sledila do gotove razdalje. Hotela je storiti vse, kar je bilo v njeni moči. Pot je bila dolga in plna ovinkov. Mogoče v namenu, da se izogneta zasledovalcem, sta oba špijona ubrala vijugasto pot ter šla skozi številne ceste, navidez brez namena in cilja. Hodila sta skoro tri ure, nakar sta naenkrat izginila. Neki temni koridor je oba požrl.

Madama Robertin, ki je sledila obema, se je oddahnila. Bila je v resnici popolnoma izmučena. — Dobro bi bilo, če bi ne imela hiša nobenega izhoda od zadaj, — je rekla ter vzdihnila. Skrbno si je zapomnila številko, zunanost pročelja hiše ter prodajalno zlatinico, ki se je nahajala v pritličju. Pri glavnih vratih je zapazila znamenje, na katerem je stalo zapisano: — Stanovanje v najem. — Šla je ter poklicala hišnico.

— Ali imate na razpolago prazno stanovanje? Koliko sob ima? V katerem nadstropju? Koliko znaša najemina? Ali si sobe lahko ogledam takoj? Prosim vas za opušcanje, ker vas motim ob tako pozni uri. Le malo časa imam namreč. Njena dvorljivost je pridobila hišnico zase. Obe sta odšli po stopnjah navzgor, da si ogledata prazno stanovanje.

— To mi zelo ugaja, — je rekla madama Robertin. — Ali ima vaša hiša le en izhod? Jaz sem udova ter precej boječa. Živim sama z družabnico. Ne imela bi rada, če bi bila dva izhoda in če bi prihajali v hišo sumljivi ljudje. Oprostite mi, če vam stavim še eno vprašanje. Ali so vsi prebivalci hiše zaupanja vredni? — O, madama, — je odvrnila hišnica, — na vsak način so. Draguljan v pritličju je v hiši že dvajset let. Lastnik živi v drugem nadstropju. Na tretjem nadstropju je

nekoč je bila guvernantka. — Odrezal s ije brke, a on je. O tem ne more biti niti najmanjšega dvoma. Madama Robertin je ostala na mestu kot očarana. Tukaj sta bila dva Nemca, ki sta bila vnaprež obveščena o masakru in ki sta gledala mrzle krvi na žalostni prizor, ki se je nudi očem vseh navzočih.

Stopila je na stran ter odšla in videti je bilo, da je njena duša še bolj polna ogorčenja kot je bilo njeno telo vsrpolno groznega pogleda, ki se je nudi njenim očem. — Kak strašen posel! — je govorila ter si zaman prizadevala, da se pomiri.

— Že je odprla usta, da zakriči: — primite jih! — Ni pa bila še natančno prepričana ter vsled tega razmišljala: — Ali ni mogoče, da se motim? V onem trenutku pa se je mož, ki je nosil duhovniško obleko, obrnil ter odšel v spremstvu male, debele in ostarele ženske. Madama Robertin je pritisnila svoj robec na obraz ter sledila obema, kajti njena želja je bila, da nima niti najmanjših dvomov glede njih identičnosti.

— Mogoče bi bilo bedasto od mene, če bi obdolžila oba. Njih listine so brez dvoma v redu. Če pa se mi bo posrečilo aretirati oba na mestu, kjer živita, bo mogoče policija našla dokaze njih krivde.

— V Perziji majo čudne navade. Zaročence in zaročenke se vidita vprvič šele na dan poroke. V kulturni Ameriki je seveda drugače. Pred poroko se vidita vsaj en desetkrat po poroki pa le malokdaj.

Marsikateri kandidat ima suho platformo na mokri podlagi. Resnični optimist je oni, ki pravi, da bo irski problem rešen v obojestransko zadovoljnost.

Iz leta 1950: V Ameriki je dovoljeno: dihanje; hoja; sedenje; govorjenje; molčanje.

Vse drugo se kaznuje s svoto petdesetih dolarjev. Vse kar dandanes ženske zaslužio, dajo za obleko. Uboge ženske, kako malo zaslužio.

Iz katerega mesta prihajate? — vpraša zgovorni potnik svoje sosedice. — Dandanašnji ni nobene razlike več — se je glasil odgovor. Eno mesto je prav tako snovo kot drugo.

neki vladni urad. Četrto nadstropje je prazno in v petem živijo neki župnik s svojo sestro. — Župnik?

— Ubog begunec iz zasedenih pokrajin. To je častivreden človek, katerega so odvedli Nemci njegovo sestro vred v neko kontraincistično taborišče v Šleziji. O, madama, če bi vi vedeli, koliko sta mogla oba pretrpeti tam! Treba je le oba poslušati, ko govorita. Strašno se oba bojita prihoda Nemcev v Pariz in še bolj se bojita velikih povov. Oba pravita, da bo vojna trajala deset let ali pa še več in kadar govori vsako o zna-

Peter Zgaga

Potresi v Italiji.

To je nesrečna dežela. Delaveci tresajo in Bog jo trese. Še Kranjcev manjka. Ko jo bodo tudi ti začeli tresti, bo potres popoln.

Gilolitti ne zaupa dosti italijanski armadi ker ji vse zaupa.

V Angliji so pred kratkim odkrili spomenik Abrahamu Lincolnu, in Lloyd George je imel slavnostni govor.

Angleški ministrski predsednik je citiral razne odstavke iz Lincolnovih govorov, čisto je pa pozabil na naslednjega:

— Oni, ki kradejo drugim neodvisnost, sami ne zaslužijo neodvisnosti. In če jo slučajno imajo, je pod pravičnim Bogom ne morejo dolgo časa obdržati.

Ko je hotela postarna ženska olupati svojo starost, je rekla, da je v etvju desetletij.

Velike povodnji po celi Avstriji. Pregovor pravi, da Bog tepe orega, kogar ljubi.

Potemtakem mora biti Avstrija Bogu jako pri sreju.

Neki profesor na Columbia University zatrjuje, da je našel jedro spalne bolezni.

Jaz sem ga že zdavnaj prehitel. To jedro je v Čikagi. "Edinost" se mu pravi.

Holy Moses! — so vzkliknili republikanci v New Hampshire, ko je zmagal senator Moses.

Pravijo, da je godba jako dobra za prebavo.

Ko boste pojedli pol salame, dva funta fižola, pol funta sira ter popili dva kvarta kislega mleka in pet steklenic near-piva, stopite k gramofonu in navijte ono: — O, vzemi me k sebi, o Bog!

Vsaakega, kdor ti na vse načine dokazuje, da bo šlo podporno društvo k vragu, vprašaj, koliko glasov je bilo proti njemu, ko je kandidiral za društvenega predsednika.

V Perziji majo čudne navade. Zaročence in zaročenke se vidita vprvič šele na dan poroke.

V kulturni Ameriki je seveda drugače. Pred poroko se vidita vsaj en desetkrat po poroki pa le malokdaj.

Marsikateri kandidat ima suho platformo na mokri podlagi.

Resnični optimist je oni, ki pravi, da bo irski problem rešen v obojestransko zadovoljnost.

Iz leta 1950: V Ameriki je dovoljeno: dihanje; hoja; sedenje; govorjenje; molčanje.

Vse drugo se kaznuje s svoto petdesetih dolarjev.

Vse kar dandanes ženske zaslužio, dajo za obleko. Uboge ženske, kako malo zaslužio.

Iz katerega mesta prihajate? — vpraša zgovorni potnik svoje sosedice. — Dandanašnji ni nobene razlike več — se je glasil odgovor. Eno mesto je prav tako snovo kot drugo.

neki vladni urad. Četrto nadstropje je prazno in v petem živijo neki župnik s svojo sestro. — Župnik?

— Ubog begunec iz zasedenih pokrajin. To je častivreden človek, katerega so odvedli Nemci njegovo sestro vred v neko kontraincistično taborišče v Šleziji. O, madama, če bi vi vedeli, koliko sta mogla oba pretrpeti tam! Treba je le oba poslušati, ko govorita. Strašno se oba bojita prihoda Nemcev v Pariz in še bolj se bojita velikih povov. Oba pravita, da bo vojna trajala deset let ali pa še več in kadar govori vsako o zna-

Jugoslavanska

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Jednota

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki.
Predsednik: MIHAIL ROYANER, Box 178, Diamond, Wash.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 108, Pear Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Minn.
Blagajnik: GNO. L. BROZICH, Minn.
Blagajnik neplačanih vrtin: LOUIS COSTELLO, Salda, Colo.

Prostovoljci.
JOHN PLAUTZ Jr., 423-7th Ave., Detroit, Mich.
JOHN MOYER, 224-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT. POGORNIK, 1 W. Madison St., Chicago, Ill.

Školski odbor.
RUDOLF PERDAN, 8024 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, 4844 Washington St., Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 W. 8th Ave., Johnstown, Pa.

Redarstvi.
JOHN GOUER, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M, So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Redarstvi.
JOHN GOUER, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M, So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Vse stvari tiskajo se uradnih ukazov kakor tudi denarnih polikletov naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vse zadeve silka spricvala se naj pošiljajo na vrhovnega nadzornika.

Jugoslavanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na odlični pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestev. V blagajni ima okrog \$300,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, obrednih, in posmrtnih je izplačala še nad poldrugi milijon dolarjev. Jednota daje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 3 tisoč otrok v mladinskih oddelkih. Društva Jednota se nabavajo po raznih slovenskih naselbinah, tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član naj se oglasi pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vsanovi s 8 član ali manj.

gi, zmajata oba z glavo kot v dvojni, kajti oba izjavljata, da sta videla od blizu resnično moč kajzerja. Zalost je poslušati oba, v resnici pa je hiša zelo spodobna.

— Premislite si hočem celo stvar. Jutri bom prišla ter vas obvestila, — je rekla madama Robertin.

Ko je prišla na cesto je poklicala nekega izvoščeka.

— V policijski glavni stan, — je rekla.

Teden dni pozneje je dobila avtografično pismo od policijskega prefekta, v katerem se je slednji zahvalil za uslugo, katero je napravila domovini.

— Oba špijona, opremljena s pristnimi potnimi listinami, odvezitimi francoskim državljanom, sta bila aretirana na temelju razkritja madame Robertin.

S ponosom je ohranila to pismo. — To je moje odlikovanje, — je rekla enostavno.

Položaj na Reki.

"Neue Zürcher Zeitung" priložuje zanimiv razgovor svojega poročevalca z D'Annunzijem "zunanjim ministrom" o položaju na Reki. Poročevalec se je predvsem interesiral o vprašanju zasedbe Reke po regularnih italijanskih četah in o vedno večji opoziciji proti D'Annunziju v mestu samem. D'Annunzijevo zunanji minister je zaviral vest o zasedbi Reke po regularnem italijanskem vojaštvu kot izmišljeno in neosnovano, ker bi to pomenilo D'Annunzijevo odhod z Reke. Glede italijansko-francoske pogodbe je omenil, da je italijanski zunanji minister Sforza sporočil D'Annunziju, da se je razgovorjal v Spa z Millerandom in neostanovano, ker bi to pomenilo D'Annunzijevo odhod z Reke. Glede italijansko-francoske pogodbe je omenil, da je italijanski zunanji minister Sforza sporočil D'Annunziju, da se je razgovorjal v Spa z Millerandom in neostanovano, ker bi to pomenilo D'Annunzijevo odhod z Reke.

Lloyd George, ki naj bi bila pridržala aneksijsko Reke po Italiji. D'Annunzio ne bo nikdar priznal odločitve Zveze narodov, ker smatra to Zvezo za orodje angleškega in francoskega imperijalizma. Notranje politični položaj na Reki se je v zadnjih dveh mesecih izdatno poslabšal. Zlasti trgovci povzročajo D'Annunziju veliko težav in skrb. To ni čudno, če se pomisli, da je Reka izgubila v vojni vsi trgovino. Mir je položaj šele poslabšal. D'Annunzio je "osrečil" Reko s svojo poezijo.

Reka je prišla v gospodarskem oziru iz dežja pod kap. Ker se trgovci in obrtniki niso mogli sporazumeti z njim, se je postavil D'Annunzio na stran delavcev. Pri zadnji veliki stavki je priznal vse delavske zahteve in jih ukanil. Kar se tiče politične pozicije, ima D'Annunzio sedaj lahko stališče, ker je izgnal vse Hrvatje iz zemlje svoje države. Samo v Zagrebu je sedaj 5000 hrvatskih beguncev z Reke. Za dokazovanja poročevalca, da Jugoslavija potrebuje Reko, je kazal minister Trsta, ki je še brez eksportnega zaledja in je danes skoraj mrtev, ni izdal veliko. Poročevalec je

Najslajši glas.

Slavni francoski pisatelj Fontenelle pravi, da ni na vsem svetu slajšega glasu kot je glas, ki nam poje slavo. Med zdravili jih je par, ki lahko s ponosom rečejo, da lahk ovsak dan slišijo tak sladak glas. Trinerjev Ameriški Elik-sir Grenkega Vina jim je pripadal že trideset let, kajti vsak, kdor ga vzame, mora priznati, da ni boljšega zdravila za želodčne bolezni, slab tek, zaprtje, glavobol itd. 7. avgusta 1920 nam je pisala Mrs. Katie Serafin iz Weldona, Colo. naslednje: "Trinerjev Ameriški Elik-sir Grenkega Vina je eno najboljših zdravil, karkoli sem jih poskušala. Ne samo jaz, pač pa tudi moji otroci ne morejo biti brez njega. Prosim torej, pošljite mi ga prejkomogoče." Vaš lekarnar ali prodajalec zdravil ima tudi druga Trinerjeva zdravila v zalogi. Za bolezni, ki prevladujejo v tej sezoni, nimajo vrstnika Trinerjev Limiment in Trinerjev mirilac kasha, kakor tudi Trinerjev Antipatrin, izborno sredstvo za grgranje pri vnetju grla. — Joseph Triner Co., 1335-45 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

KILO je ozdravil

Ko sem pred par leti vzdrževal tešak zabol, sem jako pošli. Zdravniki so mi rekli, da je moje edno upanje operacija. Povedi se niso dobro obnesli. Končno sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravelo. Minila so leta in klis se ni nikdar povrnila, čeravno opravljam težko delo kot mizar. Nisem bil operiran, nisem izgubil časa, nisem imel strahu. Jaz nimam ničesar naprodaj toda vam natančno povem, kako se lahko svedrivate brez operacije, če pijete mani. Evgen M. Pullen, mizarju, 766 G. Marcellus Avenue, Mannaqua, N. J. Najboljše je, da izrežete to vest ter jo pokažete drugim, ki so podobni. Ohranili boste življenje, ali pa če vam svetavili neopredno kile ter skrb in strah pred operacijo.

SANTAL MIDY
Ozdravi katar mehurja in odstrani vse v 24 urah. Vsaka pilula MIDY vsebuje 50 mg. Varujte se ponaredov. Na prodaj v vseh lekarnah.

Svečenik in detektiv.

Detektivski roman. — Angleški spisatelj G. K. Chesterton.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

13 (Nadaljevanje.)

— To je bil res, — je odvrnil duhovnik, — vendar pa ne razumem, koga mislite z drugim.

— Vas mislim, — je odvrnil polkovnik smeje. — Jaz ne zahtevam, da pride oni lopov v luknjo, radi tega vam ni treba skrbeti, a dosti srebrnih vilic bi dal, da izvem, kako ste se vi zapletli v to zadevo in kakšno ste dobili srebro zopet od njega. Jaz mislim, da ste vi najbolj moderni lopov med vsemi navzočimi.

Očetu Brown je ugajala odkritost polkovnika. — No, — je rekel smehljaje, — glede identičnosti moža vam ne smem ničesar povedati in tudi ničesar o njegovi povesti. Nobena vzroka pa ne vidim, da vam pojasnim zunanje okoliščine, na katere sem zadel sam.

Z nepričakovano pretnostjo je skočil preko pulta ter sedel poleg polkovnika Pounda. Kot da govori s kakim starim prijateljem pri ognjišču je pričel pripovedovati svojo povest.

— Vidite, polkovnik, jaz sem bil zaprt v oni mali kamriji ter sem moral nekaj pisati, ko sem čul par nog na tem hodniku proizvajati ples, ki je bil prav tako čuden kot mrtvaški ples. Najprvo so prišli kratki, čudovito kratki koraki, kot oni moža, ki leti za stavu po prstih. Nato pa so prišli dolgi, brezskrbni in škripajoči koraki velikega moža, ki postopa naokrog ter kadi pri tem smodko. Prisedel pa vam, da so te različne korake proizvajale iste noge in da so se kratki in počasni koraki izmenjavali. Vpraševal sem izprva, za kaj hoče človek ob istem času igrati obe ulogi. Prvi način korakanja poznam, kajti bil je tak kot vaš, polkovnik. To so bili koraki dobro rejenege gospoda, ki čaka na nekaj in hodi pri tem naokrog, bolj radi tega ker je telesno uren kot pa duševno nestrepen. Tudi drugi način korakanja sem poznal, a ni mi takoj padlo v glavo, kateri bi bil. Kdaj sem se zadel na potovanjih na človeka, ki je skakal po prstih na tak čuden način? Nato pa sem čul od nekega ropotanje krožnikov in odgovor, je stal pred menoj tako jaseen kot Petrova katedrala. Bil je to korak natakarka tekanje z naprej sklonjenim telesom ter z vihrajočo servijeto. Nato sem se nekaj časa razmišljal in domneval sem, da spoznam zločin v vseh posameznostih, kot da ga hočem izvršiti sam.

Polkovnik Pound se je presunljivo ozrl vanj, a mile, sive oči govornika so bile obrnjene proti nebu.

— Zločin je kot vsako drugo umetniško delo. Nikarte se tako presenečeno ozirati vame. Zločini niso edina umetniška dela, ki prihajajo iz peklenskega ateljeja. Vsako umetniško delo, peklensko ali božansko pa nosi na sebi neobhodno potrebni znak, da je namreč njegovo jedro povsem enostavno, čeprav je izvršitev mogoče komplikirana. V tem slučaju se vrti čela povest krog črnege fraka. Tukaj imamo mrtvega natakarka, ki je bil na mestu, ko bi ne smel biti na mestu in tukaj imamo nevidno roko, ki je pobrala z vaše mize srebro ter se nato razblinila v nič. Vsako spretno izvršeno hudodelstvo temelji konečno na kakem popolnoma enostavnem dejstvu, na dejstvu, ki nima samoposebi nič skrivnostnega na sebi. Zmota, skrivnost postane šele vsled razkritja, potem tega, da se misli ljudi vedno bolj oddaljujejo od tega dejstva. To veliko, fino zasnovano in pri nemotenem poteku zelo dobičkonosno hudodelstvo se bilo zgrajeno na enostavnem dejstvu, da je večerna obleka gentlemana in ona natakarka ena in ista. Vse drugo je bilo slepomišljenje in sicer prav izvršno slepomišljenje.

— Nisem gotov, — je menil polkovnik, ki je vstal ter zrl na svoje čevlje, — nisem gotov, če razumem.

— Polkovnik, — je rekel oč Brown, — rečem vam, da je ta arhangl nesramnost, ki je ukradel vaše vilice in nože, najmanj dvajsetkrat tekel tukaj gorindol, pred očmi vseh. Ni se skrival po temnih kotih, kjer bi takoj padel sum nanj. Bil je vedno po razsvetljenih hodnikih in kamor je prišel, je bilo videti, da je po vsej pravici tam. Ne vprašajte me, kako je izgledal. Videli ste ga najmanj šest ali sedemkrat. Vi ste čakali z drugimi visokimi gospodje tam na koncu hodnika, kjer leži terasa. Kakor hitro je stopil med vas, se je zgodilo to, na bliskoviti način natakarka, s povešeno glavo in drobnih korakov. Šel je na teraso, se počel tam s kakšno stvarjo ter odhitel nato proto uradu ali sobam natakarkov. Kakor hitro je prišel pred oči natakarkarjev in drugih uslužbencev, se je izpremenil v povsem drugega moža. Med natakarkarji se je izprehajal brezbrinno, ko se to spodobijo gospodom, kajti znano vam je, da je visoka gospoda vajena pokikati se povsod naokrog. Ko se je naveličal tega pohajkovanja, se je v kaki senici hodnika zopet izpremenil v zaposlenega natakarka. Zakaj bi se gospodje brigali za navadnega natakarka? Zakaj naj bi pri natakarkarjih vzbudil sum brezmadežno oblečen gentleman? Parkrat je izvršil celo najbolj drzne trike. Tako je v privatnih sobah zahteval steklenice sode, češ da je žejen. Popustljivo je pripomnil, da jo bo sam odnesel, kar je tudi storil. Hitro in korektno je nosil steklenico med vami kot pravi natakark. Dolgo časa bi to seveda ne moglo trajati, a treba je bilo le do časa, ko so bile ribe zavzete.

Njegov najhujši trenutek je bil, ko so stali natakarkarji v vrsti, a on se je izmotal iz zagate tudi v tem slučaju s tem, da se je naslanjal na zid na tak način, da so ga v onem nevarnem trenutku smatrali natakarkarji za gosta, gostje pa za natakarka. Vse ostalo je šlo kot blisk. Če bi ga kak natakark ustavil daleč od mize, bi ga smatral za aristokrata. Treba mu je bilo le vse dobro urediti, dve minuti preden so odnesli ribo z mize. Moral je biti uren natakark ter hitro pospravljati. Postavil je krožnike na mizico pri strani, nabasal srebro v prsni žep ter odhitel kot podlasica, — jaz sem ga čul prihajati, — proti garderobi. Tam je bil zopet kot plutokrat, ki je bil nenadno odpoklican. Treba mu je bilo dati svoje izkaznice ter elegantno oditi kot je prišel slučajno pa sem bil ja zgarderobnik.

— In kaj ste storili z njim? — ga je prekinil polkovnik. — Kaj ste mu rekli?

— Oprostite mi — je odvrnil duhovnik, — tukaj se konča povest.

— Ter se pričinja zanimivi del, — je mrmral polkovnik. — Mislim, da razumem njegov lopovski čin, a vsega ne morem razumeti. — Jaz moram iti, — je rekel oč Brown.

Šla sta oba po hodniku navzdol proti vestibulu, kjer sta zadel na vojvodo iz Chestre, ki jima je prihitel nasproti.

— Pojdite vendar, Pound, — je rekel slednji. — Povsod sem vas iskal. Občed se vrši lepo naprej in stari Audley je dobil naročilo, naj drži govor na čast rešitve nožev in vilic. Uvesti moramo kako novo čimonožjo, kaj ne? V spomin na dogodek. Kaj predlagate?

— No, — je odvrnil polkovnik, — jaz bi predlagal, da nosimo y bodoče zelene frake mesto črnih. Človek nikdar ne ve, kakšni ne-

sporazumi lahko nastanejo, če izgleda človek kot natakark.

— Bah, — je rekel mladi mož, — Gentleman ne izgleda nikdar kot natakark.

— In tudi natakark ne kot gentleman, — je rekel polkovnik s trpkim usmevom. — Častiti gospod, vaš prijatelj je moral biti zelo prebrisan, da je mogel igrati gentlemana.

Oč Brown si je zapel svoj površnik do vrta, kajti noč je bila viharina. Nato pa je vzel v roke svoj dežnik.

— Da, — je rekel, — težko delo mora biti, da je človek gentleman, a pogosto sem si že mislil, da je prav tako naporno biti natakark. Nato pa je odprl glavna vrata hotela ter izginil v temo.

(Dalje prihodnjik.)

Koroške novice

Nesreča.

Iz Dječak poročajo: Dne 17. julija je tukaj v Vovbrskih gorah pri Napečniku domača 21letna hči Elizabeta padla s črešnje. Ne da bi se več kaj zavedla, je par ur pozneje mirno v Gospodu zapala. Bila je vsa leta bolehnna, pa pri vsem tem pridna. Pogreba dne 20. julija se je vdeležilo zelo veliko ljudi tudi iz drugih krajev.

Utonil v Dravi.

Maks Wiesler, učenec 3. razreda ljudske šole v Labudu, je dne 20. julija utonil v Dravi, ko se je v opoldanskem času kopal.

Veliko nesrečo so hoteli videti.

Iz Labuda poročajo: Proti ententni komisiji se nosijo Nemci in nemurji kot preganjane ovčice, proti našemu ljudstvu so zverine. Ne samo, da zavednim Slovincem grozijo, da jih bodo krizali, da njim šipe pobijajo, strežejo njim naravnost po življenju. Ko so se Libelčani in Labudčani vozili dne 25. julija iz Velikovec od Dravograda do postojanke Libelčice-Rabenstanz nazaj, zapazi strojevodja ravno na kraju, kjer vodi proga strmo nad Dravo, da so traverze dvignjene in da ležijo na progi železne zapreke. Neopisna nesreča bi se lahko zgodila. V trgu so pa za deklicami, ki so se domov vračale, nemurški Laburčani kamenje metali. To so vsi ti ljudje, ki so lani divjali in ki so tekom vojne po Srbiji in Galiciji morili in požigali.

Slovenska poroka.

Iz Žiljopolja poročajo: Dne 27. julija se je poročila pridna in zavedna članica ženskega društva Tončka Urek z narodnim možem trgovcem Miha Kramarjem.

Doma iz ujetništva.

Iz Libelčice poročajo: Vrnili se je po skoraj šestletnem ujetništvu 29. julija iz Rusije naš narodni mož podomače Kolar na svoj dom.

Tiskarno Družbe sv. Mohorja so hoteli zaigati.

S Prevalj poročajo: Kako bi nemška pravico napravim Slovincem izgledala, če bi prišli oni zopet do moči, pokazalo se je prav jasno v zadnjem času. Ze sedaj, ko je cona A v jugoslovanski upravi, požigajo ondi zavednim Slovincem poslopja, polagajo na tračnice ovire, da bi lahko ponepreceho mnogo nedolžnih ljudi, pri nas na Prevaljah pa so hoteli zaigati tiskarno Družbe sv. Mohorja. V noči od 1. na 2. avgusta je neznan hudobnež potrpul tam okno, zlezal v tiskarno, zažgal kup papirja, ki pa je na srečo sam ugasnil. Presenečenje je bilo veliko, ko so nastavljeni zjutraj našli sledove tega zlobnega dela. Če bi se bila nakana zlobnežu posrečila, bi lahko nastal velik požar, ki bi uničil ne samo tiskarno, ampak tudi vsa bližnja poslopja, kjer stanujejo večina delavci, kojim bi bil požar vse uničil. Tako imamo Slovenci že nekaj predokus nemškega gospodstva, če bi se jim izpolnile njihove srčne želje. Tukaj smo izven plebsičnege ozemlja v Jugoslaviji, kjer oblast lahko nastopi z vso odločnostjo napram rovarjem. Če se pa takim ljudjem, ki jim pri nas ni ničesar prav ter čez vsako stvar le zabavljajo in ščuvajo, na prste stopi, pa evilijo, da je jo! Silo bomo odslej s silo odvrnili.

Letina na Gorenjskem.

Iz Kranjskega okraja se poroča 16. avgusta: V mavški občini, in sicer v Podreči in Mavčicah se je pojavila pred tremi tedni med otroci in odraslimi griža, in sicer precej epidemičnega značaja, zlasti v prvomimovani vasi. Vzrok: nesnaga v hrani, slaba pitna voda in — nezrelo sadje. Bolezen se trdovratno širi.

Iz Slovenije

Griža na Gorenjskem.

Iz Kranjskega okraja se poroča 16. avgusta: V mavški občini, in sicer v Podreči in Mavčicah se je pojavila pred tremi tedni med otroci in odraslimi griža, in sicer precej epidemičnega značaja, zlasti v prvomimovani vasi. Vzrok: nesnaga v hrani, slaba pitna voda in — nezrelo sadje. Bolezen se trdovratno širi.

Tragična smrt.

Na franciškanskem mostu v Ljubljani se je odigral tragičen prizor. L. 1869. rojeni in v Poljčanah na Stajerskem stanujoči rudarski podjetnik Adolf Fogler je okoli 18. ure (6. zvečer) prihajal po Wolfvo ulici proti franciškanskemu mostu. V bližini javnega stranišča je Foglerju naenkrat prišlo slabo. Spodrsnil je in z glavo zadel ob železno mostovo ograjo tako nesrečno, da si je prebil črepijo na desnem čelu in začel silno krvaveti. Ostal je na licu mesta mrtev. To je zunanji znak njegove tragične smrti. Umevno, da je takoj k ponesrečenju pridruvala številna množica radovednega občinstva. Mrtveca so spravili na mali prostor pred pisarnjem in dolgo čakali na zdravniško komisijo, akopram so policijski službovalci organi bili takoj na licu mesta. Okoli 8. ure zvečer se je odpeljali z vozičkom ponesrečenca v mrtvašnico pri sv. Krištofu, ko je dr. Illner bil ugo-

Griža se je pojavila.

Iz Galicije poročajo: V tukajšnji občini se je pojavila griža. Okužene so za to boleznijo vse vasi občine Galicija. Pri Heriju na Blatu sta umrla že dva otroka.

Jugoslavijo prekinja.

Iz Hodiš poročajo: Jugoslavijo prekinja na tistem bivši poštni ekspedijent Brinskele, ki zastojni čaka na povrnitev Nemške Avstrije. Pravi, da je bil kot Nemec rojen in da hoče kot Nemec tudi

umreti. Brinskeletova smrt bo gotovo težka. Vemo namreč, da je rojen blizu Novega mesta na Dolenskem kot pristen Slovenec, treba bo torej ob njegovi smrti zdravnika čudodelnika, ki ga bo znal spremeniti v pristnega Nemca, drugače mu gorje, umrl bo kot nemškutar, ki se dela Nemca, pa se mu pri vsaki besedi pozna, da je pristen Kranjec.

Velik požar.

Iz Gonovec pri Pliberku poročajo: Škoda, ki je nastala pri požaru opekarne, znaša 3 milijone kron. Poslopje je bilo zavarovano za 1,750,000 kron pri 'Adriatici' v Ljubljani. Uničeni so vsi leseni deli opekarne in vsi tovarniški stroji ter parna žaga. Ohranjeno je ostalo upravno in delavsko poslopje, parni kotel in lokomobil. Požar je bil naložen na dveh mestih. Široki gonilni jermen pri lokomobilu je bil prezezan in ga je manjkalo 30 metrov, okoli 130 kg. Zadržna vrata iz strojne hiše v mizarstvo delavnico so bila odprta, okno v delavnico vlomljeno.

Nakup plemenske živine.

Komisija je nakurovala v velikovskem okraju plemensko živino za Črno goro. Za živo težo je plačevala 14 do 15 jugoslovanskih kron. To je lepa cena. Nekateri so nasedli govoricam nemškutarjev, ki so trdili, da plačuje le 8 kron, pa niso prignali. Zda so videli, koliko je nemška propaganda vredna.

Svinjska kolera.

razsaja onstran demarkacijske črte in se je razširila že tudi v naše kraje. "Klagenfurter Zeitung" z dne 10. avgusta poroča, da se nahaja svinjska kuga v šentvidskem okrajnem glavarstvu v Gospičevu, na Mostiču, v Svineu, v Krki, Hörtendorfu, Malem Šent Vidu, Kraigu, Krasti, Piswegu, v volšperskem okrajnem glavarstvu v Schiefinglu in Celovcu.

Aretacija.

Burno in težko preteklost ima Franja Stropnikova. Baje je bila vzgojiteljica pri raznih grofovskih in baronovskih rodbinah. Sedaj je bila aretirana na Jeseonah, kjer je na kolodvoru in v restavraciji psovala policijskega komisarja in zabavljala čez Jugoslavijo, izražajoč svoje simpatije Italjanom in Nemcem.

Surov invalid.

Skrajno surov in nasilen je invalid Ivan Pavšič iz Vodmata. Na Stari poti pred hišo št. 8 je začel brez povoda z bikovko pretepati 68letnega zasebnika J. Kregarja. Na policijski je dobil za nedostojno vedenje 10 dni, pri sodnji pa bo prejel še drugo nagrado.

Jugoslavija irredenta.

Z Goriškega.

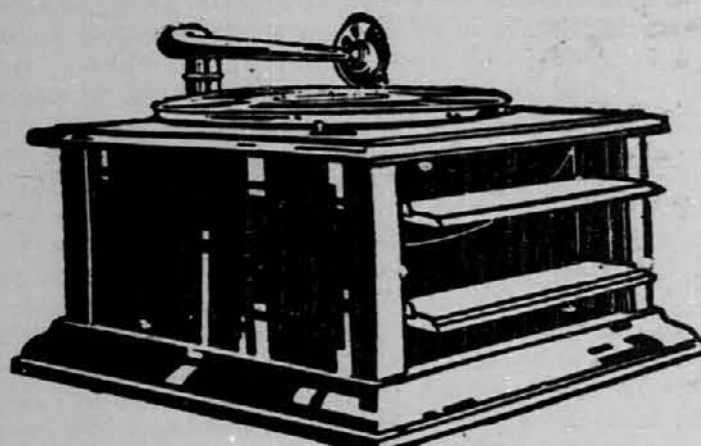
Poročali smo, da so bili prijeli in izročili karabinerjem v Goriči odvetnika dr. Frana Gabričiča, ki je na postaji zahteval vozni listek po slovensko. Celih 11 dni so ga držali v zaporu in za kake, in to na polju kakor pri sadju. Obilo bo jabolk, nekaj manj hrušk, češpelj in orehov. Sadje je mestoma črno, to pa iz vzroka, ker ljudje spomladi in jeseni ne obirajo gosenic.

Z Reke je prišel v Gorico neki D'Annunzijev divjak, ki je v neopazovanem trenutku pridrl v nadškofijsko palačo in na balkonu razobesil italjansko zastavo. Potem je poiskal služkinje in jim grozil, da morajo pustiti na miru zastavo, ker sicer adijo vaša palača. Varnosti ni v zasedenem ozemlju nikjer, italjanski banditi delajo, kar hočejo.

Na naslov civilnega komisarja v Gorici piše "Goriška Straža" povodom zadnjih demonstracij: Vi, g. civilni komisar, ste postavljene, da skrbite za red v našem okraju. Slišali ste in veste, kaj se je godilo po goriških ulicah. Mi Slovenci smo zelo potrepeljivi, kakor ste se že davno mogli prepričati. Nimamo orožja, da bi svoje čast, svoje imetje branili, za to ste vi tu, da nas ščitite! Pride čas, ko boste morali dati odgovor, kako ste varovali pravice in koristili tukajšnje prebivalstvo! In takrat ne bomo sami. Vsi pošteno Italjani, in teh ni malo, samo bojijo se vladajoče klike, bodo stopili na našo stran. List zgodovine goriškega mesta, na katerem bo zapisano vaše ime, bo

Požar je uničil

v Novelu pri Temnici barake družin Mastenove in Durekove. Pohištvo in pridelki, vse je uničeno, živina je bila k sreči na pašniku. Vojna jim je uničila domovje, sedaj so si komaj malo opomogli, pa je znova padla nesreča na ubogi dve družini. V Baču pri Knežaku je uničil požar petim gospodarjem vsa poslopja, 5 goved in 19 prašičev. Škoda je do pol milijona lir.

Najglasnejši pravi Columbia gramofon.

V zalogi jih imamo 450. Cena takega kakor ga vidite na sliki 32.50. Cena na dva peresa \$40.00. Poje glasno, da ga slišite na miljo daleč. Brez colnira ga lahko nesete vsaj tri kraje. Prave Vaše Kranjske Columbia plošče je dobiti pri nas. Cenik pošljemo brezplačno. Naročite si edino le pravi glas Columbia gramofon takoj, dakeer zaloga ne pade. Pošljemo ga prvi dan, ko dobimo Vaše naročilo. Ako ni resnica, kar Vam pišemo, Vam vrnemo denar. Kar kupite od nas, ste sigurni, da je prave in pošteno blago ter se ne boste kesali za svoj denar.

IVAN PAJK 24 MAIN STREET CONEMAUGH, PA.

Mojim pacientom:

Tempotom naznanjam, da sem pripravljen sedaj sprejemati paciente v obeh svojih pisarnah in sicer:

Ob ponedeljkih in petkih na št. 242 East 72 Street, New York.

Telephone: Rhinelander 2665.

Ure: Od 10. dopoldne do 8. zvečer.

Ostale dni na št. 2399 Silver St. Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

Telephone: Evergreen 1445.

Ure: Od 10. dopoldne do 8. zvečer.

Ob nedeljah po dogovoru. dr. Josef M. Pleše

Potrebuje se 100 premogarjev!

Največje majne v Upshur County.

Največje plače v državi West Virginia.

Naši možje zaslužijo 3 do 5 sto dolarjev na mesec.

Zgradili smo nove hiše in jih nanovo opremili. To nam omogoča zaposliti še sto delavcev.

Če ste tujec in če iščete prostor, kjer lahko napravite velik denar, pridite takoj.

Naš premogorov je šest čevljev visok in imamo stalno delo.

Mi imamo dobre šole in katoliško mašo vsako nedeljo.

Priglasite naj se samo tujcemci.

C. T. GRIMM, Gen. Supt., Buckhannon River

Coal Company, Adrian, W. Va.

30 dnevna ponudba

za one, ki žele 14-karatne zlate ure. Imam jih od \$30, naprej. Verizice od \$15, naprej. Ker imam ogromno zalogo še iz prejšnjih časov, prodajam tako poceni. Vsek se lahko sam prepriča, ko blago dobi. Pišite, kaj želite in jaz vam pošljem C. O. D. Tako zamorete blago videti ob času sprejema. Prodajam srebrne in pozlačene ure po prijemnih cenah. Pozlačene verizice. Jednotni in drugi privrski od \$2, naprej.

M. POGORELEC

7 W. Madison Street Room 605 Chicago, Ill

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK

SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.

Moja streka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že sdravim nad 23 let ter imam skušnjo v vseh boleznih in kod nam slovečako, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in sdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato me morete popolnoma zanesti na mene, moja skri pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim zastrupljene krt, mazulje in liče po telesu, bolniki v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oolabotost, bolniki v mehurju, ledcah, jetrah in ledodcu, rmenice, revmatizem, katar, zlate žile, aduina itd.

Uradne ure so: V ponedeljek, torek in petek od 9. ure jutraj do 5. popoldne. V torek, četrtek in soboto od 9. ure jutraj do 5. popoldne. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.

PO POŠTI NE ZDRAVIM, PRIDITE OSEBNO. NE POZABITE IME IN NASLOV.

Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

Nekekrat drugi zdravniki rabijo tolače, da vas razumajo. Jaz sam hvatam to in storoje kraja, zato vam lahko sdravim, kar vas razumem.